18/05/2024

Τα Εγκαίνια του πρώτου Ιερού Ναού του Οσίου Παϊσίου στο Ναύπλιο (ΦΩΤΟ & ΒΙΝΤΕΟ)

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αργολίδος

Τα Εγκαίνια νεοανεγειρόμενου Ιερού Ναού του Οσίου Παϊσίου του Αγιορείτου, το οποίο βρίσκεται στον προαύλιο χώρο του Ιερού Ναού Ευαγγελίστριας Ναυπλίου τέλεσε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αργολίδος κ. Νεκτάριος, Σάββατο 18 Μαΐου 2024.

Την παραμονή των εγκαινίων τελέσθηκε η Ακολουθία της Καταθέσεως των Ιερών Λειψάνων στην Αγία Τράπεζα και στην συνέχεια ο Μεγάλος Εσπερινός από τον Μητροπολίτη Αργολίδος κ. Νεκτάριο παρουσία των τοπικών αρχών της πόλης, πιστών και του Ιερού κλήρου της Μητρόπολης. (Διαβάστε αναλυτικά: Θυρανοίξια του πρώτου Ιερού Ναού του Οσίου Παϊσίου στο Ναύπλιο (ΦΩΤΟ))

Σήμερα το πρωί τελέσθηκε ο Όρθρος, η Ακολουθία των Εγκαινίων και η πρώτη Αρχιερατική Θεία Λειτουργιά από τον Σεβασμιώτατο κ. Νεκτάριο με τη συμμετοχή Ιερέων της Μητρόπολης, παρουσία επισήμων και πλήθους πιστών.

Ο Σεβασμιώτατος ανέλυσε τα σημεία των εγκαινίων και αναφέρθηκε στον Οσίο Παϊσίο, ενώ τόνισε το θυσιαστικό φρόνημα και τη μεγάλη προσφορά του Αγίου.

Στο τέλος της Ιεράς Ακολουθίας των Εγκαινίων, ο εφημέριος του Ιερού ναού Ευαγγελιστρίας Ναυπλίου π. Ελευθέριος Μίχος ευχαρίστησε τον Σεβασμιώτατο για ακόμα μία φορά, τους Ιερείς και τους πιστούς που προσήλθαν στον εσπερινό των εγκαινίων του ιερού ναού που είναι αφιερωμένος στον Άγιο Παίσιο και ιδιαιτέρως τους δωρητές που χωρίς αυτούς δεν θα είχε φτιαχτεί ο ναός του Αγίου.

Εγκαίνια είναι η τελετή με την οποία καθιερώνεται και καθαγιάζεται ένας ναός και από απλό κτίσμα μεταβάλλεται σε οίκο λατρείας και προσευχής και η τράπεζά του σε ιερό θυσιαστήριο και αγία τράπεζα.

Άλλωστε η ίδια η λέξη ”ΕΓΚΑΙΝΙΑ ”φανερώνει πως ένα πράγμα από παλαιό γίνεται καινούργιο και από μη ιερό, άγιο. Η καινούργια αυτή διάσταση όσον αφορά το ναό είναι ολοκάθαρη σ’ όλες τις ευχές και τα τροπάρια της ακολουθίας. Χωρίς εγκαίνια δεν είναι δυνατή η τέλεση κανενός μυστηρίου παρά μόνο με τη χρήση του Αντιμηνσίου, λινού δηλ. υφάσματος, που μπορεί να αντικαταστήσει την αγία Τράπεζα μέχρι να γίνουν κανονικά τα εγκαίνια, αφού σ’ αυτό υπάρχουν τμήματα λειψάνων αγίων.

Όσον αφορά την ιστορία των εγκαινίων είναι σημαντικό πως από την Παλαιά ακόμη Διαθήκη γίνεται λόγος γι’ αυτά. Η σκηνή του μαρτυρίου που ήταν αφιερωμένη στη λατρεία του Θεού, είχε «δικαιώματα λατρείας» όπως μας λέει ο Απ. Παύλος, (Εβρ. 4, 1), αγιάσθηκε από τον Μωϋσή κατά προτροπή του Θεού με μυσταγωγικές πράξεις· «και λήψη το έλαιον της χρίσεως, και χρίσεις την σκηνή και πάντα τα εν αυτή, και έσται αγία…» (Έξοδ. 40, 9-11). Το ίδιο έγινε και με το ναό του Σολομώντος. Οι Εβραίοι μάλιστα είχαν και έχουν ακόμη ειδική γιορτή των Εγκαινίων, όπως λέγεται, στην οποία γιορτάζουν και θυμούνται τα εγκαίνια και την κάθαρση του ναού του Σολομώντος, την οποία έκαμε ο Ιούδας ο Μακκαβαίος το 165 π. Χ. μετά τη βεβήλωσή του από τον Αντίοχο Δ’ τον Επιφανή. Εκείνο όμως που έχει σημασία είναι πως η εκκλησία από τη στιγμή που έπαψε να καταφεύγει στις κατακόμβες και να προσφέρει την αναίμακτη θυσία επάνω στους τάφους των μαρτύρων, άρχισε να καθιερώνει ναούς και μάλιστα με μεγαλοπρεπείς τελετές, όπως μας πληροφορεί ο ιστορικός Ευσέβιος. Ήταν πανηγύρι τα εγκαίνια τότε, όπως ακριβώς και σήμερα. Πνευματικό πανηγύρι που στηρίζεται στην πίστη του λαού, αλλά και τη ζωντανή παράδοση της Εκκλησίας.

Τα εγκαίνια είναι οπωσδήποτε συνδεδεμένα με τη σημασία που δίνει η Εκκλησία στο Ναό ως λειτουργικό χώρο και οίκο προσευχής του λαού αφ’ ενός και αφ’ ετέρου με τη σημασία που δίνει στον άνθρωπο ως λειτουργικό ον και προσωπικότητα με σκοπό τον αγιασμό και τη θέωση. Γι’ αυτό και στο πανηγύρι των Εγκαινίων καλούμαστε όλοι να συμμετάσχουμε πνευματικά και με πίστη. «Εν πίστει τα εγκαίνια, επιτελούμε φαιδρώς». Η ιερότητα του πανηγυριού αυτού στηρίζεται στην πίστη μας πως ο Ναός είναι έργο του Χριστού και του Παναγίου Πνεύματος· έργο όλης της Παναγίας Τριάδος πιστεύουμε, όπως λέει το τροπάριο, πως «τούτον τον οίκον ο Πατήρ ωκοδόμησε· τούτον τον οίκον ο Υιός εστερέωσε· τούτον τον οίκον το Πνεύμα το Άγιον ανεκαίνισε, το φωτίζον, και στηρίζον, και αγιάζον τας ψυχάς ημών» (απόστιχο του Εσπερινού). Ο Ναός είναι ασφαλώς ο οίκος του Θεού, αλλά και το δικό μας σπίτι. Είναι και πρέπει να είναι το κέντρο της ζωής μας κι όχι κάτι το δευτερεύον. Είναι η σκηνή η αληθινή, λιμάνι των χειμαζόμενων, ιατρείο παθών, καταφυγή ασθενών, δαιμόνων φυγαδευτήριο τόπος

που ο λαός δοξάζει τον Θεό «ψαλμοίς και ύμνοις και μυστικαίς λειτουργίαις» οι οποίες αναφέρονται και φθάνουν στο νοερό θυσιαστήριο και σε μας κομίζουν την αγαθότητα και τη χάρη του θεού.

Πώς γίνονται τα εγκαίνια του Ιερού Ναού;

Η καθιέρωση του Ναού γίνεται από τον Αρχιερέα, που είναι τύπος του Χριστού, με την εξής σειρά και τάξη, ενώ για την όλη τελετή χρησιμοποιούνται αρκετά υλικά στοιχεία, όπως κερί καθαρό, μαστίχη, σμύρνα, θυμίαμα, λείψανα μαρτύρων, άγιο μύρο, μαρμαροσάπουνα, ροδόσταμο, κρασί, κατασάρκιο της αγίας Τραπέζης, Αντιμήνσια κ.α.

α) Η λιτανεία των Ιερών λειψάνων

Το απόγευμα της προηγούμενης ημέρας, ο Αρχιερεύς μεταφέρει στον Ι. Ναό που πρόκειται να εγκαινιασθεί τα ιερά λείψανα, τα οποία εναποθέτει σ' ένα άγιο Δισκάριο, πάνω στην Αγία Τράπεζα. Το πρωί αφού τελειώσει ο όρθρος, με την ψαλμωδία σχετικών τροπαρίων γίνεται τριπλή περιφορά γύρω από το Ναό. Ο Αρχιερεύς ντυμένος με λευκή στολή, σύμβολο της καθαρότητας και της αγνότητας, με ιερό δέος φέρει στο κεφάλι του τον ειδικό δίσκο με τα άγια λείψανα σκεπασμένα με το ίδιο κάλυμμα που σκεπάζονται τα θεία δώρα.

Οι ιερείς κρατούν το Ευαγγέλιο, το σταυρό και εικόνες, οι δε λαϊκοί προπορεύονται με τις λαμπάδες. Σε κάθε στάση διαβάζονται ορισμένα αναγνώσματα από την Καινή Διαθήκη και στη συνέχεια μπροστά στο Ναό, όπου ήδη έχει τοποθετηθεί ειδικό αναλόγιο γίνεται μία από τις κατανυκτικότερες τελετές της εκκλησίας μας. Η είσοδος δηλαδή πάλι στο Ναό γίνεται με ιδιόμορφο τρόπο. Οι θύρες είναι κλειστές. Ο Αρχιερεύς προστάζει αυτούς που είναι πίσω από τις πόρτες να τις ανοίξουν στο Βασιλέα της δόξης λέγοντας τα λόγια του Δαυίδ. «Άρατε πύλας οι άρχοντες ημών...» (Ψαλ. 24ος), και ακούγονται από μέσα τα λόγια που οι άγγελοι έλεγαν αναμεταξύ τους κατά την Ανάληψη του Κυρίου. «Τις εστιν ούτος ο Βασιλεύς της δόξης». Έχουμε εδώ μίμηση ακριβώς των αγγέλων τη στιγμή της Ανάληψης. Και «οι πύλες ανοίγονται στην πρόκληση των φωνών - τονίζει ο Καβάσιλας- ωσάν να επρόκειτο οι φωνές να εισαγάγουν τον Χριστόν εις τον Ναόν». Με λαμπρό και πανηγυρικό λοιπόν τρόπο εισοδεύονται τα άγια λείψανα μέχρι το θυσιαστήριο, όπου ο Αρχιερεύς, πάλι, αφού τα βάλει σε ειδική θήκη με εύοσμο κηρομαστίχη, τα θυμιάζει, τα μυρώνει και τα τοποθετεί στο στυλίσκο που βρίσκεται στο μέσον της Τραπέζης ως το πιο κατάλληλο θεμέλιο. Κανένα άλλο θεμέλιο δεν είναι καλύτερο από τα ιερά λείψανα. Κι αυτό, όπως λέει ο Καβάσιλας γιατί «κανένα από τα μυστήρια δεν είναι πιο συγγενές προς το Χριστό απ' ότι οι μάρτυρες. Έχουν τα πάντα κοινά με τον Κύριο δηλ. το σώμα και το πνεύμα και το

σχήμα του θανάτου... Άλλωστε τα οστά αυτά είναι ο αληθινός Ναός και το θυσιαστήριο του Θεού, και ο αχειροποίητος αυτός Ναός είναι η απομίμηση του αληθινού».

β) Ο καθαρισμός της Αγίας Τραπέζης

Μετά την τοποθέτηση των ιερών λειψάνων στη θέση που προαναφέραμε, ο Αρχιερεύς παίρνει το δοχείο με την κηρομαστίχη και τα αρώματα, που συμβολίζουν τα μύρα με τα οποία ο Ιωσήφ ο από Αριμαθαίας άλειψε το σώμα του Κυρίου, και τα εκχύνει στην οπή της αγίας Τραπέζης για τη στερέωση του ανεγειρομένου Τάφου. Κατόπιν τοποθετείται η πλάκα στην οπή της αγίας Τραπέζης, ενώ ψάλλονται δύο ωραίοι ψαλμοί ο 142ος «Υψώσω σε ο Θεός μου, ο Βασιλεύς μου, και ευλογήσω το όνομά σου εις τον αιώνα» σαν ευχαριστία και ανάμνηση των θαυμασίων του Θεού, και ο 22ος «Κύριος ποιμαίνει» με...», που υμνεί τη φιλανθρωπία του Θεού.

Εν, τω μεταξύ ο Αρχιερεύς αφού πάνω από τα αρχιερατικά του άμφια βάλει στο λαιμό του, το λεγόμενο σάβανο, λευκού χρώματος, σύμβολο της σινδόνης με την οποία τυλίχθηκε το άγιο σώμα του Κυρίου, διαβάζει γονατιστός την ευχή «ο Θεός ο άναρχος και αΐδιος...» με την οποία παρακαλεί τον Θεό να αποστείλει το Πανάγιό του Πνεύμα και να αγιάσει το νέο Ναό. Ακολουθεί η πλύση και ο καθαρισμός της αγίας Τραπέζης με σαπούνι και νερό ζεστό, σύμβολο κι αυτό του Αγίου Πνεύματος του οποίου από δω και πέρα πλέον θα είναι όργανο η αγία Τράπεζα. Η όλη τελετή θυμίζει βάπτισμα. Κι αυτό δεν είναι τυχαίο. Η αγία Τράπεζα εικονίζει το Σωτήρα και δέχεται τα του βαπτίσματος όπως Εκείνος. «Είναι δε ανάγκη – τονίζει πάλι ο Καβάσιλας – να γίνει κάποια κάθαρση ενάντια στη δύναμη του πονηρού, κι όπως ο Αρχιερεύς με προσευχές αποκαθαίρει από κάθε επήρεια των δαιμόνων το ύδωρ με το οποίο βαπτίζει τον άνθρωπο, έτσι και σ' αυτή την τελετή διαλέγει τις κατάλληλες προσευχές και με τον ίδιο τρόπο, όπως και πριν, με το νερό αποκλείει το πονηρόν».

Μετά την κάθαρση της αγίας Τραπέζης για τους λόγους που αναφέραμε, ραντίζει ο Αρχιερεύς το ιερό θυσιαστήριο με ροδόσταμο, με το οποίο κάνουμε την Τράπεζα να ευωδιάζει και όπως λέει ο Καβάσιλας, μ' αυτό δείχνουμε πως «φέραμε όλα όσα είναι απαραίτητα για να συμπληρώσουν την ανθρώπινη ζωή, δηλαδή φέραμε κι από τα αναγκαία κι από τα ευχάριστα κι απ' αυτά κάναμε τη θυσία μας». Κατόπιν όπως και μετά το Βάπτισμα ακολουθεί η Χρίση με το άγιο μύρο, το οποίο φέρνει τη χάρη του Θεού στη γη. Το μύρον είναι η δύναμη του θυσιαστηρίου. Δύναμη που ενεργοποιείται, όπως τονίζει ο Καβάσιλας, με την παρουσία και τη χάρη των ιερών λειψάνων για τα οποία αναφέραμε πριν. Αφού επλύθη (εβαπτίσθη), εμυρώθη η αγία Τράπεζα, τώρα ήλθε η ώρα να βάλει τα καλά της. Αρχικά στην κάθε μια από τις

τέσσερεις της γωνίες τοποθετείται ένα κομμάτι λινό ύφασμα στο οποίο είναι αγιογραφημένος κι ένας Ευαγγελιστής, επειδή η αγία Τράπεζα εικονίζει όλη την Εκκλησία στη στερέωση της οποίας συνέβαλαν οι Ευαγγελιστές, με τα Ευαγγέλιά τους. Κατόπιν τυλίγεται σταυροειδώς στην αγία Τράπεζα το πρώτο ένδυμα το λεγόμενο κατασάρκιο, σύμβολο της σινδόνης με την οποία τυλίχθηκε το σώμα του Χριστού.

Στη συνέχεια, τοποθετείται ο επενδύτης, η αγία ενδυτή η τραπεζόφορον κατά τον Συμεών Θεσσαλονίκης. Είναι το βασικό άμφιο της αγίας Τραπέζης, πολυτελές σύμβολο δόξης κατά τον Συμεών, αφού κατά τον ίδιο η αγία Τράπεζα «τάφος εστι και θρόνος του Ιησού». Τέλος τοποθετείται το λεγόμενο ειλητό, το οποίο εισήχθη στους βυζαντινούς χρόνους και αργότερα αντικατεστάθη από το γνωστό Αντιμήνσιο. Λέγεται πως το ειλητό δηλώνει το σουδάριο το οποίο έφερε ο Χριστός στο κεφάλι Του το χρόνο που βρισκόταν στο μνημείο και συμβολίζει την υπέρ ημών νέκρωση και Ανάσταση του Κυρίου. Επάνω σ’ αυτό τοποθετείται το ιερό Ευαγγέλιο και η τελετή τελειώνει με τη μύρωση και θυμίαση όλου πια του Ναού. Οι ευχές δε που διαβάζονται στο τέλος είναι γεμάτες ευχαριστία στο Θεό και παράκληση να γεμίζει με δόξα, αγιασμό και χάρη το νέο θυσιαστήριο έτσι ώστε πάνω σ’ αυτό να μεταβάλλεται η αναίμακτη θυσία σε σώμα και αίμα Χριστού και να αγιάζεται ο λαός του Θεού με τη συμμετοχή του σ’ αυτό το μυστήριο.

Τελικά δηλαδή ο σκοπός των εγκαινίων δεν είναι μόνο ο αγιασμός του Ναού αλλά και δικός μας με τον πνευματικό αγώνα και την αληθινή ζωή. «Ούτως εγκαινίζεται ο άνθρωπος· ούτω τιμάται η των Εγκαινίων ημέρα». Σ’ αυτόν τον αγώνα έχουμε οπωσδήποτε οδηγό το Χριστό. Άλλωστε το λυχνάρι που στο τέλος της ακολουθίας ανάβει ο Αρχιερεύς πάνω στην αγία Τράπεζα συμβολίζει, κατά τον Καβάσιλα, το δικό Του Φως. «Αυτό το φως μπορεί να ανακαλύψει και να φέρει στο φως τα πάντα, όπως ακριβώς γέμισε τον Άδην το φως, όταν έφθασε εκεί ο Χριστός.

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

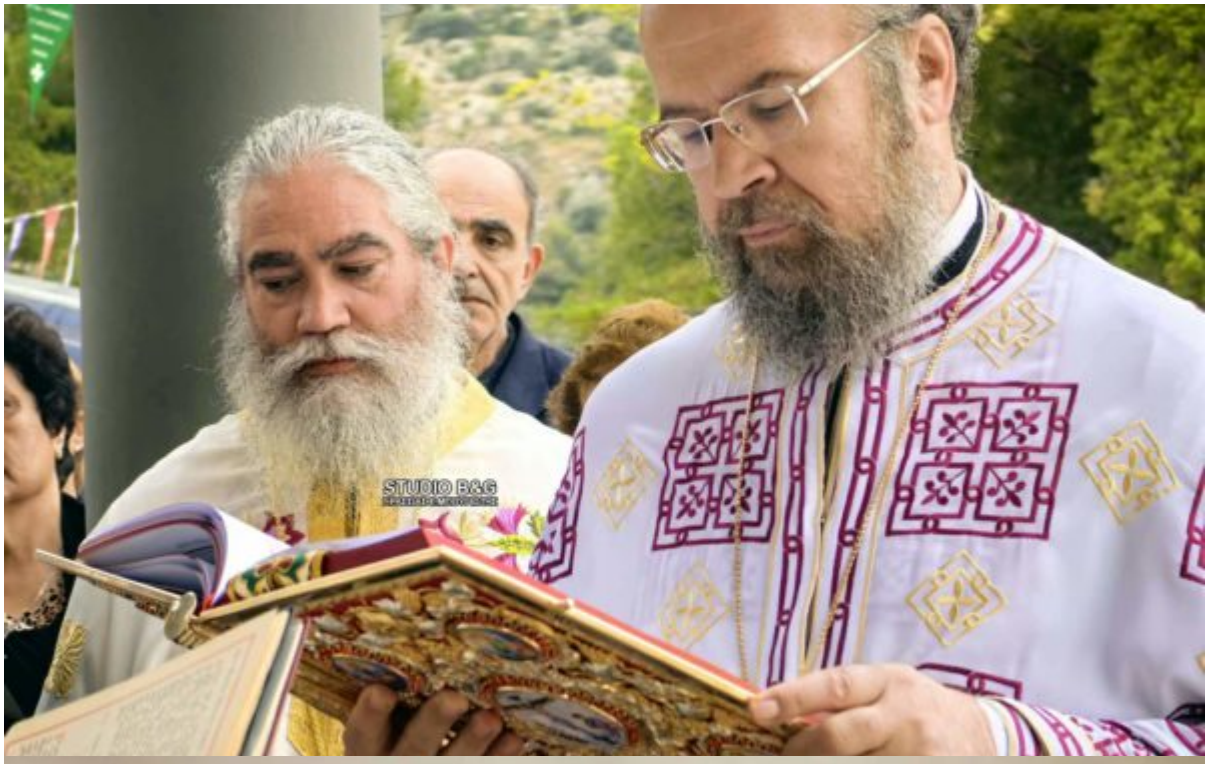
STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

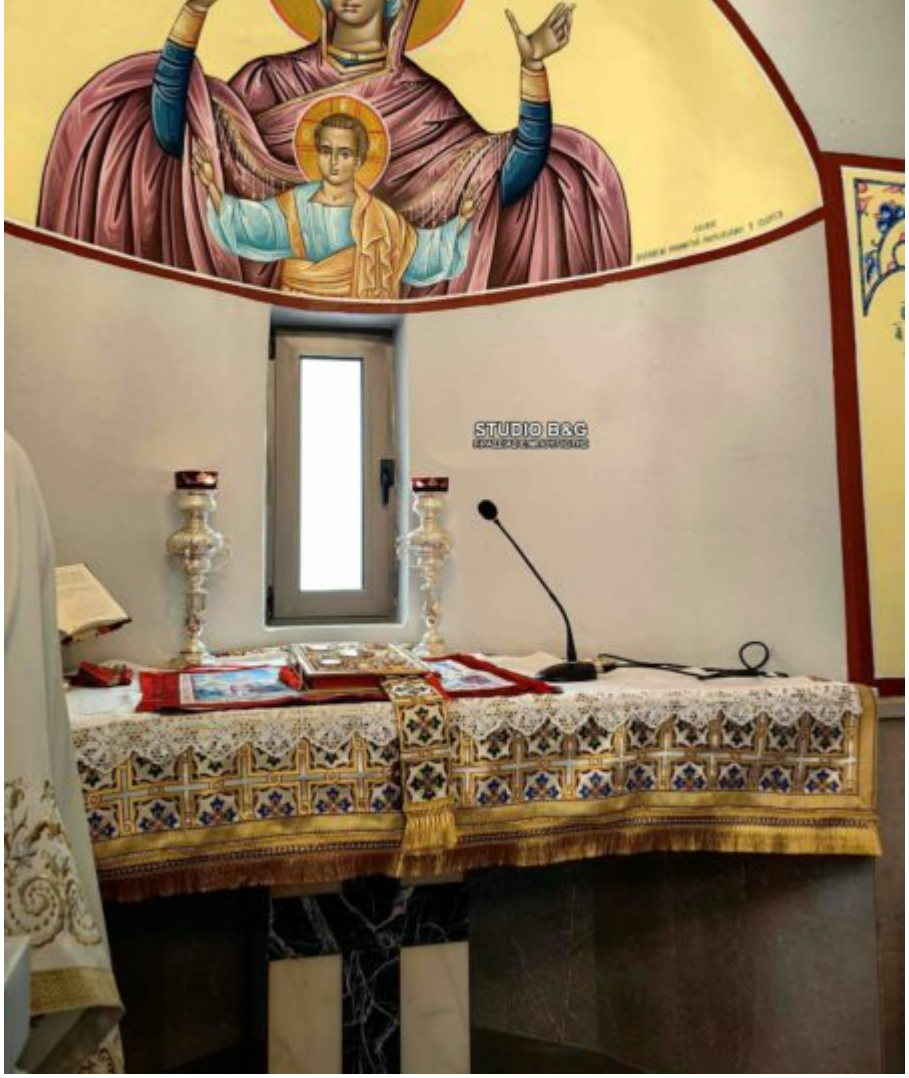
STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

ΧΣ
ΤΑΦΕΙΩΣΙΣ
STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΓΙΩΤΗΣ – Γ.ΡΑΣΣΙΑΣ